

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șase luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANUL XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Sortirilor nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 219.

Vineri 16 (28) Noemvre

1884.

Brașov, 15 (27) Noemvre

Foile guvernamentale din Pesta, ce ne-au sosit cu posta de ađi, publică un comunicat caracteristic privitor la visitațiunea scólelor medii. Ni se spune adecă, că toate scólele medii din Transilvania și Ungaria, care până acuma erau împărțite între diferite secțiuni ale ministerului de culte și instrucțiune, au fost întrunite într-o singură secțiune, sub direcțiunea consilierului de secțiune Dr. Klamarik.

Dr. Klamarik a și întreprins o călătorie, ca să viziteze scólele medii de pretutindenea, cu scopu — cum ne asigură comunicatul — de a se convinge mai întâiu în persoană despre starea edificiilor scolare. Elu a fost, ne spune comunicatul, mai întâiu în Oradea-mare, de unde a trecut apoi în Ardél. A găsit că scóla reală din Oradea-mare și gimnasiul de stat din Sibiu sunt la rău adăpost și că trebuie să se ia măsură; în Sibiu a și intrat în negocieri cu comuna pentru clădirea unui nou gimnasiu. Celelalte scóle din Oradea, Clușiu și Sibiu, precum și direcțiunile superioare respective le-a aflat bine întocmite și provădute cu toate cele necesare.

Eri a fost surprins și corpul profesoralu alu gimnasiului român de aci de visita consilierului Klamarik. Nu scim, decă a fost delegat de ministru să viă, séu a venit numai de curiositate. Aflăm însă că d-sa nu s'a mărginit a se uita numai la zidire, decă ferestrele și ușile se'nchid bine, decă e fântână'n curte, decă sunt apeducte, în ce stare sunt băncile, podurile și celelalte nenumărate mărunișuri, câte le prevede peste măsură instrucțiunea ministerială pentru scólele medii confesionale. D. consilieru a mers mai departe: a întrebat sum și câtu sciu ungueresce scolarii, decă sciu mai bine nemțesce ori mai bine ungueresce, dovedind cu acésta, că este adevăratul reprezentant alu ministrului Trefort.

Accentuăm aceste din urmă, pentru că ele ne dovedesc, că minuțioase prescrieri din instrucțiune în privința edificiului, a întocmirii lui, a rechizitelor ș. a., cel puțin încâtu privesc scólele confesionale, nu sunt luate atât pentru înaintarea dezvoltării acestor scóle, câtu mai mult spre a servi de pretextu, ca să se împedice dezvoltarea lor, în casu când n'ar corespunde scopului principalu de succesivă maghiarizare.

Vom vedé ce raportu va face d. Klamarik șefului séu și decă acesta din urmă va afla lipsă, să admonieze vre-unul din institutele noastre, precum este prevădutu în instrucțiunea sa.

Visitațiunile și controlările acestea, introduse de un timp încóce, ne înfățișază destul de împede amestecul facticu alu guvernului în activitățile scólelor medii confesionale, și „conflictele neplăcute,” despre cari scriau foile ungueresce, vor fi — suntem siguri — neevitabile, și câtu de multu tactu aru dezvoltá domniile consilierii și inspectorii, ce ni se trimitu pe capu.

Ceea ce simțim și vedem din toate, este situațiunea scólelor noastre, în locu să fie ușurată din partea statului, care este chemat a înaintarea culturii a tuturor fără deosebire de naționalitate, ea se agraveză pe și ce se agraveză.

Puținele scóle medii, ce le-am ridicat din sudórea noastră, sunt destul de bine întocmite, așa că nu ne este rușine cu ele; d. Klamarik s'a putut convinge la Brașov despre acésta. Și decă se simte ađi la noi v'ro necesitate, nu este insuficiența clădirilor acestor scóle, ci este numărul loru prea micu. Statulu ar trebui să ne clădească, după prescrierile guvernului, scóle, dar nu pentru maghiarizarea noastră, ci pentru dezvoltarea culturii noastre, care se póte face numai prin mijlocul limbii noastre.

Dar statulu are pré mari cheltueli și vrea să facă economiă — cu cultura noastră.

Ei bine, Românii din Caransebeșu sunt gata să și clădească un gimnasiu cu banii lor, tocmai așa după cum cere punctulu 6 din instrucțiunea ministrului. De ce nu li se dá ocaziune, să póta face bucuriă în privința acésta viitorilor vizitatori delegați și inspectorii ministeriali?

Ori dóră planulu secretu alu d-lui Trefort prevede, că peste puținu timp și scólele române, ce le avem, nu voru mai corăspunde legii și cerințelor exagerate ale guvernului și că e de prisos să se mai facă și altele?

DELEGAȚII CROAȚIEI SLAVONIEI.

Ministru președinte Tisza a primitu la 24 Noemvre în audiență pe delegații Croației și Slavoniei, trimiși în dieta unguerescă. Vucotinovic, președintele partidei naționale croate a adresat ministrului câteva cuvinte, prin care a arătat, că cu ocaziunea alegerilor trecute din Croația s'au observat agitațiuni, care ținut să stabilească principiul uniunii, ba chiar să rupă totalu orice relațiuni cu Ungaria. Dar partida națională a invins. Pentru a face, ca isbenda să aducă fructe, sunt de lipsă fapte eficace cu atât mai mult, fiindcă contrarii înceneză neîntreruptu agitațiuni noue.

Partida națională și ține de cea mai sfântă datoriă, și se menține nealterat pactulu cu Ungaria și de a crea definitiv, câtu mai curând, astfel de stări, care să paralizeze pe viitoru ori ce turburare a relațiilor dintre Ungaria și Croația.

O ușurare a dărilor, cum stă lucrulu ađi, nu e cu puțință, dar ar fi de dorit pentru Croația, ca să se introducă ore care ușurare în administrațiunea acestei ramure. Partida națională róg pe ministrulu președinte, să și reguleze și mai departe politica sa economică astfel, ca producțiunea, comunicațiunea și comerciulu Croației să se desvolte. Pentru acéstu scopu guvernulu comunu să sprijinescă guvernulu croatu, care asigură, că partida națională totdeuna va fi credincioasă legii și va menține neschimbate relațiunile ce esista cu Ungaria, respingându orice atacuri în contra ei.

La aceste cuvinte ministrulu președinte Tisza a răspuns, că cu câtu mai mult se va dovedi din partea Croației și Slavoniei, că țin strinsu la uniunea ce esista între țerile corónei S-lui Stefanu și că pactulu se consideră ca neatabil, cu atât mai mult Croația și Slavonia potu conta pe prevenința sa. Guvernulu unguerescu e gata a implini toate dorințele ale Croației și Slavoniei, care conglăsucescu cu binele întregului stat alu corónei ungueresce.

După acésta au urmatu recomandățiunile și, după ce ministrulu a conversat puținelú cu fiecare delegat în parte, deputațiunea s'a dus în ministerulu de finance. Vucotinovic a exprimat și ministrului Szapary simțimintele partidei și i atrase atențiunea asupra acelor elemente din administrațiunea financiară a Croației, cari în contra pozițiunei loru ca funcționari și a datoriloru ce rezultă din acésta, să lasă a fi folosiți ca agitatori și iau chiar parte la ele. Ministrulu Szapary își exprimă și elu bucuria, de rezultatulu alegerilor și și decă va ține sémă de dorințele exprimate. De aci deputațiunea se

duse în ministerulu honveților și apoi în alu comerciului.

Astfelu deputațiunea croată-slavonă colindă pe la diferitele ministere, ca să și presinte omagiile de supunere.

„Nemzet” vorbindu despre primirea delegațiilor Croației-Slavoniei de către ministrulu președinte, dice că ea este sərbătórea înfrățirii Ungurilor cu Croații. Numita fóiă accentueză, că momentul de față este decizitoru pentru Croația; atérnă de poporul croatu, de factorii politici și sociali, să folosescă momentul favorabilu.

„Pesti Naplo” dice că acțiunea deputaților croați este o demonstrațiune pentru uniune, care are mare însemnătate; ea s'ar poté considera și ca o contra-demonstrațiune. Dar să se aștepte atitudinea amândoror părțile. Guvernulu trebuie să lucreze energicu, de órece referințele din Agramu nu suntu trainice, compromitú monarchia și periclitéză liniștea în sudulu Austriei. Primirea de eri a fostu numai începutulu tractărilor, de a căroru terminare atérnă rezolvarea cestiunii croate.

Va să și dică numita fóiă unguerescă nu e mulțămítă nici cu teimenile delegaților croați-slavi făcute ministrului Tisza; vrea și mai multu.

Crușimi în Macedonia.

De câteva zile se vorbește desu în presă despre crușimile ce se comitú în Macedonia, întocmai după cum se vorbea acum câțiva ani despre atrocitățile ce se comitú în Bulgaria. Toți scim, că strigătele Bulgarilor au fostu întrebunțate de Rusia ca motive pentru a declara răsboiu Turciei, care era cauza acelor atrocități. Cumea Rusia altă intențiune a avut, decă se elibereze pe creștini de sub dominațiunea turcescă, s'a vedutu în urmă după terminarea răsboiului.

„Pester Lloyd” nu și póte înabuși temerea, că repetindu-se scenele din 1876 în peninsula balcanică și a-nume în Macedonia, s'ar poté naște un răsboiu periculosu. Noi ne-am exprimat adeseori acésta temere căci din diferiții articuli ai diarului nostru despre situațiunea provinciilor balcanice de sub dominațiunea turcescă, s'a pututu ori cine convinge, că numai urmări bune nu póte avé o asemenea stare de lucruri.

Fóia oficiósă din Pesta, basându-se pe declarațiunile ce le-a făcutu comitele Kalnoky în delegațiuni și discursulu tronului germanu, se încercă a și dumeri temerea, dicendu că ele oferă destule garanții, ca să nu se turbure pacea.

Scim însă, că toate declarațiunile făcute au asigurat pacea pentru „câtva timp” numai, care póte fi mai lungu séu mai scurtu. Jules Ferry a mai diș și aceea în camera francesă, că se potú ivi evenimente „neprevădute,” care se turbure pacea.

Decă ținem sémă de cele ce se'ntemplă în Albania și Macedonia, apoi nici decum nu ne putem feliicitá, că pretutindenea esista liniște. Am spus, că popórele din Turcia sunt setóse de libertate, nu mai potú suferi împilările, jafurile, și crimele la care sunt espuse. Decă puterile nu voru face presiune asupra Turciei, ca să înceteze cu actualulu sistem de guvernare, foculu ușorú póte isbucni la Balcani și de acolo să se întindă și mai departe.

Deja au începutu a se face apelú la puterile europene, ca să intervină pentru apăsării Macedonenii. Emile de Laveleye, publică într'unu diaru din Londra date înfiorátore despre crimele din Macedonia. În Iulie a. c. într'unu singuru districtu macedonenu s'au comis 40 de omoruri, ér într'altulu vr'o 60, și autorii lor suntu Turcii. Aceste omoruri sunt împreunate cu crușimi ne mai pomenite. Guvernulu englesu, care are unu număr îndestulitoru de consuli în Macedonia, dice că n'a primitu rapórtce care să constate astfel de fapte. Noi scim însă că „Confédérațiun Orientale” descrie situațiunea Macedoniei cu cele mai negre culori, avendu date chiar din Macedonia.

Guvernatorulu Macedoniei se'ncercă să desmintă aceste înfiorátore rapórtce, dér am arătat casuri, unde

chiar funcționarii turcești sunt amestecați în crimele ce se comit.

Dacă Turcia nu va fi silită, să eșecute îndatoririle ce i impune tratatul din Berlin, situațiunea se poate agrava, ruperea păcii, ce ar urma de aci, ar pute avea o influință periculoasă asupra întregii Europe.

Ultramontanii și principiile lor constituționale.

»N. fr. Presse« delat 25 Noemvre n. aduce următorul articol de fond, în care descrie pe Ultramontani și principiile lor monarchice și constituționale:

„Ultramontanii sunt totuși omenii ciudați în felul lor! Li se face într'adevăr nedreptate, când își consideră omul de dușmani ai libertății și depinde numai de relațiunile nefericite, decât ei apar de ordinariu în această lumină. Firesce ei se laudă, că sunt proptelele cele mai bune și cele mai sigure ale tronurilor. Nu este nici o țară pe pământ, în care să nu fi lătită această laudă, nu este nici un timp, în care să nu o fi cântat. Dar credința lor cătră rege și lealitatea lor are totdeauna o basă speculativă și spiritul lor speculativ în lucruri politice dă de rușine pe mulți comercianți esperți. Ei doresc pentru supunerea lor și pentru scutul lor care îl dau principiului monarchic să fie bine și cu bani gata plătiți. În altă casă țin cu aliații, cară ca republicani liberi să facă mercenarii tuturor domnitorilor absoluți, dar totdeauna țin la principiul practic: Nici un crucer, nici un sviteran! Ei sunt monarchiști eselenți, pătrunși de reverință cătră principii, totdeauna gata, de a submina libertatea poporului descriind-o ca un pericol pentru tron, dar numai până monarchul face voia lor până este un instrument în mâinile lor. Caută el să se smulgă din mâinile lor, să înclină el spre vederi liberale, séu chiar ie restringe puterea lor, atunci se prefacă cuvioșii apostoli ai legitimității în tribuni ai poporului și apără cu o limbă ageră drepturile cetățenilor, sub care ei înțeleg drepturile lor. Ei pot fi astăzi conservativi, mâne revoluționari, după cum cere folosul lor, și când laudă ei biserica ca acoperământul și scutul tronurilor, atunci de multe ori, și chiar în zilele noastre biserica s'a considerat ca adevărata și unica apărătoare a libertății popoarelor, când împrejurările recer și schimbându-se această scenă se arată un folos pentru mărirea papală.

»Cum s'a dîșu Ultramontanii sunt omenii eselenți și nu așa de unilaterali, după cum se socotesc. Ca omul din fabulă, suflă rece și cald dintr'o gură și numai un om simplu din pădure se poate mira și speria de acesta. Un observator esertu nu se miră cel mult își face hazul, când își schimbă deodată domni cuvioși semțimintele lor și le strigă inbatjocură. V'amă prinsu! A nu face acesta ar fi nedreptate, mai cu semnă în zilele noastre. De amă trăi într'o perioadă de desvoltare liberă și de progresu politicu în toate direcțiunile, amă pute renunța la acesta. Dér fiind-că curențul este favorabilu clericalilor, deorece ei neconținut recomandă apa sântită ca esorcismul cel mai bun în contra dracului de liberalism și se îmbulzesc ca șarlatanii la toate tronurile, spre a lauda medicina lor universală este chiar de lipsă spre a arăta credința lor cătră regi în lumina cea adevărată.»

Acăsta este cu puțință numai când se năcăjesc tare, și numai pot ascunde șiretenia lor, după cum s'a întâmplat în camera Belgiei. Nimica nu este mai instructivă pentru acela care voese să studieze patologia partidei clericale, decât discuțiunea cea lungă, la care au luat parte Ultramontanii. Ei sunt iritați, mâniași,

năcăjiți, cu tôte că omenii lor șed în consiliul coronei, și mânia lor este îndreptată tocmă în contra regelui. Ministeriu lui Bernaert este clericalu, dar este mai moderat, decât ministeriu lui Malou, cu puțină cernelă mai puțin negru. Că a trebuit să se retragă ministeriu lui Malou, acăsta nu o pot înghiți clericali și că regele în urma victoriei liberale la alegerile consiliilor comunale și-a arătat dorința, ca cei trei mai aprigi fanatici să se retragă, nu-lu pot ertă. Fostul ministru Iacobs în ședința dela 19 l. c. chiar a vătămat pe regele, dîcînd-că »factioșii« moda, de a numi astfel opozițiunea a străbătut până la Bruxela — liberalii ar fi speculat prin amerințări și prin cravaluri asupra temperamentului cel slab al celui impresurat. Când se ridică la aceste cuvinte o formală fortună în cameră și mai mulți membri liberali protestară în contra acestor cuvinte, declară Iacobs — »precauțiunea este partea cea mai bună a vitejiei« — că el n'a înțeles pe rege și guvernul. Într'aceea nime nu s'a îndoit de adevărata însemnare a espresionilor sale, cu atăta mai vîrtos, că el împreună cu actualul ministru-președinte a stabilit o teorie cu totu nouă despre responsabilitatea monarchului.

„Este principiul cel mai suprem al sistemului constituțional, că monarchul personalu este cu totul neresponsabil, din contra că ministrii trebuie să fie responsabili pentru tôte actele guvernului. Francesii au pronunțat acăsta precis și scurt: Le Roi règne mais il ne gouverne pas. (Regele domnesce, dar nu guvernază), Acăsta se înțelege de sine în tôte staturile constituționale din lume și pretutindenea se feresc, de a aduce persoana monarchului în certele partidelor, în discuțiunile parlamentare. Ultramontanii belgiani nu numai perd din vedere aceste considerațiuni, deși au încă puterea în mână, pe când partida liberală și acolo unde sunt în minoritate și portă lupta cea mai crâncenă respectă drepturile și autoritatea coronei, nu, paștii Belgiei merg și mai departe și predică doctrina despre monarchul responsabil și datu pradă tuturor pasiunilor partidelor. Nu Iacobs singur, ci ministru președinte Bernaert a proclamat-o și a adus-o într'o sistemă. Este, susține el cu o sofistică necredibilă, o responsabilitate duplă: una legală și una morală. Cea dinteu nu poate cădea asupra regelui, ci numai cea din urmă. Pentru rechemarea ministrilor Woeste, Malou și Iacobs trebuie să ia responsabilitatea regele. Ministrul, care contrasignază un act regesc, este numai un instrument, un esecutor al voinții regesci, și deci nu-lu pot pentru aceea face responsabil.

Acăsta teoriă nouă răsornă constituționalismul. Ca un ministru să refuze responsabilitatea da a luă asupra sa pentru un emis, care la subsemnat este un casu nemai pomenit. Cu dreptu cuvintu a putut răspunde Frère Orban lui Bernaert, că așa ceva nu s'a mai întâmplat în nici o țară constituțională, și că un guvern, care urmăze astfel de principii este un lucru imposibil. Teoria despre regele responsabil și ministri neresponsabili este o absurditate și Clericali belgiani trebuie să o recunoscă acăsta. O fôia clericală dîce: Numai regele singur este și rămâne responsabil, că cei trei ministri s'au retras. Acăsta declarațiune este răsunarea partidei catolice. Ce mai vrei? Aici avem într'adevăr un esemplu clasicu pentru credința cătră rege și pentru lealitatea Ultramontanilor. Ei dau din cода înainte monarchului, când se pune în partea lor, ei îl insultă, când le dă causă de nemulțămire. Astfel au fost astfel sunt astfel vor fi luptătorii pentru tron și pentru altariu.

SCIRILE DILEI.

Mercuri, în săptămâna trecută, s'a ținut în Timișoara o conferință, în cauza înființării reuniunii de credit și de economii, carea a succedut peste așteptare. Conferința s'a ținut sub presiunea d-lui Paul Rotariu. Subscriindu-se mai mult de 600 de acțiuni conferința a luat hotărîrea, ca să emită 1000 de acțiuni de câte 50 fl. v. a. Comitetul esecutiv se compune din următorii membrii fondatori: Em. Ungurénu cu 40 de acțiuni; T. Gaița cu 40 de acțiuni. Georgiu Lazaru cu 30 de acțiuni, Marcu Loichița cu 40 de acțiuni, Meletiu Dregheciu cu 20 de acțiuni, Nic. Coșariu cu 10 acțiuni, Costa Maniu cu 20 de acțiuni, T. Păcățianu cu 20 de acțiuni, Costa Merza cu 20 de acțiuni, Stef. Adamu cu 20 de acțiuni, V. Ignea cu 10 acțiuni, G. Achim cu 10 acțiuni, Dr. G. Vuia (Aradu) cu 10 acțiuni, Dr. A. Suciu cu 10 acțiuni, G. Nicolaeviciu cu 10 acțiuni, Nic. Gherdanu cu 10 acțiuni, Al. Crăciunescu cu 10 acțiuni, Paul Rotariu cu 10 acțiuni, Marcu Barbu cu 6 acțiuni, G. Crăciunescu cu 4 acțiuni, Sum'a 356 de acțiuni.

Să sperăm, că în curînd vom afla, că reuniunea a început a funcționa spre binele și ușurarea poporului.

—0—

Președintele camerei magnaților Szögyengi și va da demisiunea din acestu oficiu și se va retrage în viața privată. M. Sa monarchul l'a decorat cu »Veleul de aur«.

—0—

După un calcul făcutu de »L'Indépendance Roumaine«, 98 din deputații aleși au făcutu parte din precedenta adunare și 71 sunt aleși pentru prima oră.

—0—

Alegerile pentru camera și senatul României au eșit mai tôte în favoarea guvernului. În senatu opozițiunea are numai șese locuri; în cameră încă e reprezentată printr'un micu număr de deputați. După cum spun unele țiare guvernamentale legea electorală cea nouă presintă unele defecte.

—0—

Regele României a deschis aș în persoană corpurile legiuitoare române.

—0—

Scirea despre încercarea de otrăvire a împăratului Rusiei nu e adevărată, dîce »Poporul«.

—0—

D. G. Tocilescu, secretarul general alu ministerului instrucțiunei publice, a primitu în audiență delegațiunea studenților facultăței de medicină, spune »Voința Națională«. D. secretaru generalu a ascultat plîngerile studenților și a promis că în curînd se va da o soluțiune afacerii lor.

—0—

»Voința Națională« anunță că M. S. Regele a cerut să i se dea tôte actele relative la afacerea studenților în medicină cu d-rul Romnicenu.

—0—

»România Liberă« primește din Iași știrea, că poetul M. Eminescu, scoborîndu-se din trăsura, și-a fracturiciorul. Elu a fost dusu îndată la spitalul Sf. Spiridonu, unde medicii asigură că-lu vor face bine în câteva săptămâni.

—0—

În urma opririi importării porcilor din Serbia cătră guvernul ungurescu, mai mulți comercianți din Germania se ocupă cu planul de a construi abatoru în Semendria și Belgradu, de unde să trimetă carne afumată și untură de porc în piețele principale Berlin, Lipsca și Breslau. Guvernul sêrbescu întâmpină cu interesu întreprinderea.

—0—

20.

FOILETONU.

Revoluțiunea din 1784.

(Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784—1785 scrisă pe baza documentelor oficiale de N. Densușianu. București 1884. Tipografia »Românul«, Carolu Göbl).

(Urmare.)

Mai departe în scrisoarea cătră Brukenthal împăratul își esprime speranța, că liniștea va fi în curînd restabilită și ordonă ca prizonierii să nu mai fie tractați după legea statară pentru că trebuie deosebiți cei întru adevăr culpabili de cei ce numai de frică séu de silă, séu din nepricepere s'au luat după mulțime... și pentru că spiritele judecătorilor sunt foarte iritate și nu se poate presupune, că vor fi cu ecvitate... »Din contra,« dîce împăratul, »tôte petițiunile și scrisorile comitatelor și ale adunărilor de nobili probază, că ei și-au perdut cu totulu cumpetul și cred, căși voru afla siguranța numai trăgîndu în țepă și omorîndu cu róta, fără respectu pe cine și pe căi...«

Autorul resumă ideile împăratului Iosif despre cesțiunea de naționalitate în Transilvania în următoarele cuvinte: Împăratul Iosif voia o singură constituțiune, o singură națiune, o singură limbă și acăsta limba germană. De aceea împăratul deslință privilegiile Unguri-

loru, Sașilor și Sécuilor din Ardél și să se introducă o egalitate de drepturi, a tuturor, așa numita concivilitate generală; elu voia ca națiunile din Ardél să se căsătorască împreună și să se contopescă într'o singură națiune etnică; ér în 11 Maiu 1784 împăratul decretă limba germană ca limbă oficială la tôte oficiile din Transilvania și Ungaria. De aici se esplică și dorinta împăratului ca să se numescă funcționari sași în comitatele rêscolate. Dér guvernatorul Brukenthal vedea în idea de contopire, în concivilitatea împăratului Iosif un mare pericolu pentru Sași și de aceea se împotrivi planurilor monarchului și era și în rotriva numirii de funcționari sași în comitate.

*

Pe când încă Horia se află cu rămășițele combatanților séi la Albacu, un oficeru din armată se încercă de a-lu amăgi se vină la Cămpeni adresându-i o scrisore cu subscrierea falsă a unui locotenent român Petru Lupu. Dér Horia răspunde într'o scrisore interesantă cu data 8 Decemvre, scrisă de nobilul Chendi în limba ungurescă între altele, că »în ce priveșce ca noi să ne întelînim la Cămpeni și se vorbim de pace, bine ar fi dér nu mai putem ambli atăta în sus și în jos... »pacea domni ușor ar pute sé-o ajungă, decât ar voi, căci noi cerem numai două lucruri, întâeu să ne libereze prizonierii, a doua să ne dea resoluțiunea care amă căștigat dela împăratul așa după cum e porunca lui...« Scrisoarea, ce o reproduce autorul întrégă, portă subscrierea: Ursu Nicola din Riulu-Mare.

După încetarea revoluțiunei căpitanii Horia și Cloșca

se retraseră în munții cei mari ai Albalui, într'o pădure colosală numită Scorăcetă nu departe de riulu Simeșului. Aici își făcură o colibă acoperită cu crengi și cu pământ. Căpitanii erau urmăriti din tôte părțile și au auzit că ei voiesc să se călătorască la Viena, la împărat și autoritățile comitatense erau foarte îngrijate de acăsta. »Ar fi tristă« scris v.-comitele Beöthy din Oradea »ca Horia să pôtă trece neimpedat prin atâtea comitate la tronul Regelui.« Se luară tôte măsurile, se scris pretutindenți pela tôte trecătorile până la Viena, să se veghieze asupra acestor omeni... Și în Viena se luară dispozițiuni pentru prinderea lor. Împăratul ordină cancelariei să comunice poliției din Viena descrierea personală a lui Horia și Cloșca. Se făcură dispozițiuni la pasurile de spre Țara Românească și Moldova și Ploțotomană fu invitată să nu acorde nici un asilu refugiuților din Transilvania și Ungaria.

Într'aceea pëdurarul dm Abrudu Antoniu Melzer consultat fiindu de vice-colonelul Kray propuse ca căpitanii să fie prinși cu omenii încreduți, cu gornici, cămăși să li se promită o remunerațiă. Kray acceptă planul și Melzer înduplecă pe 7 țerani din comuna Riulu-mare vorbindu-le de premiul de 300 galbeni ce e pus pentru prinderea fiecărui căpitanu, ca să mergă prin munți spre a-lu căuta și ai prinde. În ôrecare distanță le amău patrule militare. Două zile căutară acești țerani prin munți, dér făr' de nici un rezultat. A treia însă Lună în 27 Dec. observară nisce urme prospere și auea, și la o distanță mai mare dëdură peste un p...

Cursul la bursa de Viena
din 26 Noembrie st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	123.65	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	95.30	Despăgubire p. dijma de vin ungar.	98.15
Rentă de hârtie 5%	90.15	Impremutul cu premiu ungar.	118.75
Impremutul căilor ferate ungare	144.25	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	116.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungar. (1-ma emisiune)	98.20	Renta de hârtie austriacă	81.55
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungar. (2-a emisiune)	119.15	Renta de arg. austr.	82.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungar. (3-a emisiune)	105.70	Renta de aur austr.	103.85
Bonuri rurale ungare	100.60	Losurile din 1860	135.50
Bonuri cu cl. de sortare	100.25	Acțiunile băncii austro-ungare	872.—
Bonuri rurale Banat-Timiuș	100.—	Act. băncii de credit ungar.	306.—
Bonuri cu cl. de sortare	99.50	Act. băncii de credit austr.	302.50
Bonuri rurale transilvane	101.—	Argintul — Galbin împărătesc	5.78
		Napoleon-d'or	9.75 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.11
		Londra 10 Livres sterlinge	123.15

Bursa de București.

Cota oficială dela 13 Noembrie st. v. 1884.

Renta română (5%)	—	Cump.	vënd.
Renta rom. amort. (5%)	—		
convert. (6%)	—		
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	—		
Credit fonc. rural (7%)	—		
urban (5%)	—		
urban (6%)	—		
urban (5%)	—		
Banca națională a României	—		
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—		326 1/2
Națională	—		10.50%
Aur	—		2.08
Bancnote austriace contra aur	2.07		

Cursul pieței Brașov
din 27 Noembrie st. n. 1884.

Bancnote românești	Cump.	8.74	Vënd.
Argint românesc		8.60	
Napoleon-d'or		9.70	
Lire turcești		10.95	
Imperiali		9.94	
Galbeni		5.67	
Scrisurile fonc. »Albina«		100.—	
Ruble Rusești		124.	
Discontul		7—10 %	pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în toată țara la **Gross** (în casa prefecturii).

8426—1884 tk. számhoz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zernovianu Theodoru végrehajthatónak Preșmereanu Nicolae és neje végrehajtást szenvedők elleni 238 frt. 37 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő a brassoi határon fekvő a brassoi 3265 számú tjkben foglalt 4019 heljr. számú ingatlanra az árverést 320 frban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884 évi December hó 31-ik napján délelőtt 9 orakor ezen kir. tszék tkvi irodájában megtartando nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók végrehajtható vagy képviselője kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881 LX. t. cz. 42 §ában jelzett árfolyammal szamított és az 1881 évi November 1-án 3333 sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8 §ában, kijelölt ovadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biroságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brasson 1884 évi September hó 6-án.

A brassoi kir. tszék mint telekkvi hatóság.

Casse de Wertheim

ce resistă pe deplin în contra focului și nici nu se pot sparge, din cele mai renumite fabrice de casse

L. FLEISCHER

oferă pe prețuri convenabile în cele mai favorabile condițiuni și în toate mărimile.

Iustinianu M. Grama,

depositarul fabricii în Brașov.

Mersul trenurilor

pe linia **Predeal-Budapesta** și pe linia **Teiuș-Arad-Budapesta** a căii ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta				Budapesta-Predeal				Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.				
Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	
București	7.15	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35		
Predeal	1.09	—	3.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55		
Timiș	1.33	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18	Vințulu de jos	4.04	11.09	—	Szolnok	11.14	12.28		
Brașov	2.06	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	Șibot	4.35	11.43	—	Arad	3.35	5.30		
Feldiára	2.16	6.30	5.45	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	Orăștia	5.02	12.13	—	Glogovaț	4.00	6.20		
Apatia	2.44	7.09	6.28	Várad-Velence	4.21	9.37	3.25	Simeria (Piski)	5.44	1.22	—	Gyork	4.16	6.39		
Agostonfalva	3.03	7.41	7.07	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	Deva	6.05	1.48	—	Pauliș	4.47	7.19		
Homorod	3.18	8.09	7.42	Mező-Telegd	4.40	9.59	—	Branicica	6.34	2.21	—	Radna-Lipova	5.02	7.39		
Hașfaleu	3.51	8.53	8.51	Rév	5.02	10.28	3.56	Ilia	7.01	2.54	—	Conop	5.25	8.11		
Sighișoara	4.51	10.18	10.52	Bratca	5.46	11.41	4.31	Gurasada	7.15	3.09	—	Bérvova	5.57	8.49		
Elisabetopole	5.11	10.55	11.56	Bucia	6.09	12.15	—	Zam	7.49	3.48	—	Soborșin	6.18	9.18		
Mediaș	6.00	12.11	1.23	Ciucia	6.28	12.48	—	Soborșin	8.32	4.37	—	Zam	7.11	10.27		
Copșa mică	6.29	12.35	2.07	Huedin	6.52	1.48	5.28	Bérvova	9.19	5.30	—	Gurasada	7.48	11.18		
Micăsasa	—	12.54	2.27	Stana	7.32	3.21	6.01	Conop	9.40	5.58	—	Radna-Lipova	8.22	11.57		
Blași	7.02	1.29	3.06	Aghiriș	7.51	3.54	—	Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	Ilia	8.40	12.27		
Crăciunel	—	1.45	3.22	Ghirbău	8.12	4.34	—	Pauliș	10.32	6.56	8.41	Branicica	9.02	12.57		
Teiuș	7.38	2.26	4.15	Nedeșdu	8.24	4.52	—	Gyork	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45		
Aiud	7.55	2.48	4.44	Clușin	8.38	5.11	—	Glogovaț	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58		
Vințulu de sus	—	3.12	5.10	Apahida	8.57	5.40	7.08	Arad	12.32	8.05	9.45	Orăștia	10.47	3.46		
Ujóra	—	3.19	5.19	Ghirș	9.23	6.00	7.18	Szolnok	12.00	8.45	6.10	Șibot	11.14	4.20		
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	Clușin	9.50	6.29	—	Budapesta	4.00	2.10	7.27	Vințulu de jos	11.46	5.06		
Ghirș	8.48	4.10	6.38	Ghirș	11.15	8.14	8.29	Viena	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15		
Apahida	—	5.39	8.51	Cucerdea	12.04	9.49	8.53		6.20	—	—	Teiuș	12.53	7.00		
Clușin	10.08	5.59	9.18	Ujóra	12.12	9.58	—									
Nedeșdu	10.18	6.28	8.00	Vințulu de sus	12.19	10.07	—									
Ghirbău	—	6.54	8.34	Aiud	12.45	10.42	9.17									
Ghirbău	—	7.10	8.59	Teiuș	1.15	11.32	9.40									
Aghiriș	—	7.25	9.35	Crăciunel	1.44	12.03	—									
Stana	—	7.49	10.16	Blași	2.00	12.24	10.12									
Huedin	11.33	8.11	11.04	Micăsasa	2.34	12.43	—									
Ciucia	12.06	8.52	12.17	Copșa mică	2.52	1.22	10.45									
Bucia	—	9.11	12.47	Mediaș	3.27	2.24	11.07									
Bratca	—	9.29	1.21	Elisabetopole	4.01	3.06	11.29									
Rév	12.51	9.52	2.05	Sighișoara	4.50	4.17	12.15									
Mező-Telegd	1.21	10.27	3.08	Hașfaleu	5.08	4.51	12.30									
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	Homorod	6.47	7.07	1.32									
Várad-Velinte	—	10.56	3.55	Agostonfalva	7.36	8.10	2.04									
Oradia-mare	1.49	11.04	4.06	Apatia	8.09	8.46	2.24									
P. Ladány	1.54	11.14	7.30	Feldiára	8.41	9.20	2.44									
Szolnok	3.14	1.47	11.05	Brașov	9.20	10.15	3.15									
Buda-pesta	5.10	4.40	2.37	Timiș	—	6.00	3.25									
Viena	7.30	7.44	6.40	Predeal	—	6.57	4.03									
	2.00	6.20	2.00	București	—	7.32	4.28									
							10.25									

Nota: Órele de noapte sunt cele dintre liniile gróse.